
Sytuacja epidemiologiczna boreliozy oraz kleszczowego zapalenia mózgu w województwie śląskim w latach 2005- 2016

Czas wiosenno-letni sprzyja częstszemu korzystaniu z form wypoczynku na świeżym powietrzu oraz noszeniu lżejszego ubrania. Powyższe czynniki zwiększają ryzyko pokąsania przez kleszcze. Owe groźne pajęczaki, będące wektorami patogenów lub pasożytów niebezpiecznych dla ludzi wywołują w Polsce głównie takie choroby jak borelioza czy kleszczowe zapalenie mózgu (KZM).

Dlatego jest konieczność podniesienia świadomości społeczeństwa na temat profilaktyki i ochrony przed chorobami wywoływanymi przez kleszcze (borelioza i KZM). W odróżnieniu od boreliozy, w przypadku której nie ma skutecznej profilaktyki, przed KZM można się ochronić w 99% poddając się szczepieniom ochronnym.

Kleszczowe Zapalenie Mózgu...

to ostra choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, która zdaniem WHO może prowadzić do trwałych następstw neurologicznych u 35-58% pacjentów lub nawet zgonu u 1-4% przypadków.

Do zakażenia człowieka dochodzi na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza - podczas ssania krwi wprowadza on ślinę zawierającą namnożone w jego organizmie wirusy, ale także na skutek picia mleka zakażonych kóz, owiec i krów.

Grupa ryzyka

Osoby przebywające na terenach o nasilonym występowaniu tej choroby: w szczególności osoby zatrudnione przy eksploatacji lasu, stacjonujące wojsko, funkcjonariusze straży pożarnej i granicznej, rolnicy, młodzież odbywająca praktyki oraz turyści i uczestnicy obozów i kolonii.

Sposoby zapobiegania

- **szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu** jest zalecane przez Głównego Inspektora Sanitarnego, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, osobom przebywającym na terenach o nasilonym występowaniu tej choroby: w szczególności osobom zatrudnionym przy eksploatacji lasu, stacjonującemu wojsku, funkcjonariuszom straży pożarnej i granicznej, rolnikom, młodzieży odbywającej praktyki oraz turystom i uczestnikom obozów i kolonii.
- **unikanie spożywania niepasteryzowanego mleka.**

Borelioza z Lyme...

wywoływana jest przez bakterię *Borrelia burgdorferi* należącą do rodziny krętków. W pierwszym stadium choroby objawem jest rumień wędrujący, który powstaje w skórze w miejscu ukłucia kleszcza. Po 7 - 10 dniach od kontaktu z kleszczem pojawia się w tym miejscu zmiana w postaci niewielkiej plamki lub grudki, która w ciągu następnych dni i tygodni powiększa się tworząc czerwoną lub sinoczerwoną plamę zazwyczaj z centralnym przebarwieniem. Dodatkowo mogą w tej fazie choroby wystąpić niespecyficzne objawy uogólnione takie jak: zmęczenie, bóle mięśni, gorączka, ból głowy, sztywność karku. Po kilku tygodniach rumień może ustąpić, jednakże zakażenie najczęściej rozprzestrzenia się nadal, dotykając wiele narządów i układów. W drugim etapie choroby występują objawy wtórne, najczęściej występuje zapalenie stawów, zaburzenia neurologiczne i kardiologiczne.

Sposoby zapobiegania

- **noszenie odpowiedniej odzieży** w miejscach, gdzie istnieje ryzyko występowania kleszczy (lasy, pola etc.) zakrywającej jak największą część ciała (długie spodnie, koszule z długimi rękawami, nakrycie głowy etc.),

- stosowanie **środków odstrasżających kleszcze**,
- po wizycie w lesie lub innym miejscu bytowania kleszczy **dokładne obejrzenie całego ciała**. Po zauważeniu kleszcza, należy natychmiast delikatnie go usunąć. W tym celu należy pensetą ująć kleszcza tuż przy skórze i pociągnąć ku górze zdecydowanym ruchem. Miejsce ukłucia należy zdezynfekować. Gdyby usunięcie kleszcza sprawiało trudności, należy zwrócić się o pomoc do lekarza. Nie należy smarować kleszcza żadną substancją, aby nie zwiększać ryzyka zakażenia. Miejsce ukłucia należy zdezynfekować.

Sytuacja epidemiologiczna boreliozy oraz kleszczowego zapalenia mózgu w województwie śląskim w latach 2005- 2016 - pobierz

5 FAKTÓW, KTÓRE NALEŻY ZAPAMIĘTAĆ:

- 1** KZM JEST POWAŻNĄ CHOROBA, NA KTÓRĄ NIE MA LEKU. MOŻE ONA DOPROWADZIĆ DO ŚMIERCI
- 2** KZM JEST PRZEKAZYWANE W CIĄGU KILKU MINUT OD UKĄSZENIA PRZEZ ZARAŻONEGO KLESZCZA
- 3** KZM MOŻE PROWADZIĆ DO ZAPALENIA MÓZGU, ZAPALENIA OPON MÓZGOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH SKUTKÓW ZDROWOTNYCH
- 4** KZM WYSTĘPUJE ENDEMICZNIE W 27 KRAJACH EUROPEJSKICH, W TYM W POLSCE
- 5** KZM MOŻNA ZAPOBIEC, WIĘC ODNIEŹ SWOJEGO LEKARZA RODZINNEGO I ZAPYTAJ O SZCZEPIENIE

POŁĄCZ KROPKI

LECZENIE I PROFILAKTYKA NAJSKUTECZNIEJSZĄ PREWENCJĄ KZM JEST SZCZEPIENIE!

W przeciwieństwie do choroby Lyme (borelioza) - zakażenia bakteryjnego leczonego antybiotykami - w przypadku **KZM** nie istnieje skuteczne leczenie przeciwdziałowe.

Diagnozę tej choroby **KZM** jest wyłącznie objawowe.

JAKIE SĄ POWIKŁANIA KZM?

- bóle głowy,
- zmęczenie,
- pogorszenie koncentracji,
- pogorszenie pamięci,
- zaburzenia równowagi,
- zaburzenia nastroju,
- zaburzenia mowy,
- porażenia.

KZM może prowadzić do zgonu u 1-4% chorych lub trwałych następstw neurologicznych u 28-68% pacjentów. U 20-46% pacjentów z **KZM** stwierdza się powikłania choroby. Niemal 10% pacjentów z **KZM** rozwija trwale porażenie rdzeniowe.

KZM u dzieci:

- około 20-30% zakażonych dzieci rozwija zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu,
- około 25% rozwija długotrwałe zaburzenia uwagi i deficyty koncentracji,
- około 2% cierpi z powodu trwałych następstw neurologicznych choroby.

SZCZEPIONKA PRZECIWKO KZM

EFEKTYWNOŚĆ SZCZEPIONKI PRZECIWKO KZM JEST JEDNĄ Z NAJLEPSZYCH OSIĄGNIĘC PRZECIWKO ZAKAŻENIU WIRUSOWEMU. Całkowita efektywność u regularnie szczepionych osób wynosi 100%. Po 2 pierwszych dawkach szczepienia podstawowego efektywność wynosi między 96% a 100%.

WEDŁUG KALENDARZA SZCZEPIEŃ NA ROK 2016 szczepienie przeciwko KZM zaleca się osobom przebywającym na terenach o następującym występowaniu choroby, w szczególności:

- osobom zatrudnionym przy eksploatacji lasu,
- stacjonariuszom wesołu,
- funkcjonariuszom straży pożarnej i granicznej,
- rolnikom,
- młodzieży odbywającej praktyki,
- turystom i uczestnikom obozów i kolonii.

SZCZEPIENIE JEST WSKAZANE DLA DZIECI POWYŻEJ PIERWSZEGO ROKU ŻYCIA

KONIECZNIE ZAPYTAJ SWOJEGO LEKARZA O SZCZEPIENIE PRZECIWKO KZM!

POLUB NASZ PROFIL NA [FACEBOOK.COM/SZCZEPKLESZCZ](https://www.facebook.com/szczepkleszcz)

WIĘCEJ INFORMACJI:
SZCZEPKLESZCZ.PL

BOISZ SIĘ KLESZCZA? ZASZCZEP SIĘ PRZECIWKO KZM I CIESZ SIĘ ŻYCIEM!

CO ZROBISZ, JEŚLI ZNAJDZIESZ KLESZCZA PRZYCZEPIONEGO DO TWOJEGO CIAŁA?

DOWIEDZ SIĘ CZYM JEST KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU (KZM)

TEN PROBLEM MOŻE DOTYCZYĆ TAKŻE CIEBIE I TWOICH BLISKICH!

CZYM JEST KZM I KTO MOŻE ZACHOROWAĆ?

KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU (KZM) jest ciężką, ostrą chorobą zakaźną ośrodkowego układu nerwowego przenoszona przez kleszcza nosiciela, wywołaną przez wirus Borna z grupy Flaviviridae.

Zachorować może każdy i w każdym wieku. Najczęściej chorują osoby aktywne spędzające czas na świeżym powietrzu. Z wiekiem wzrasta ryzyko ciężkiego przebiegu choroby.

JAK MOŻNA SIĘ ZARAZIĆ SIĘ KZM?

- ☒ kleszcze bytują na roślinach znajdujących się blisko ziemi i utrzymują się na odwrótej stronie liści. Dlatego „łabieramy” kleszcze przechodząc przez trawę lub krzewy, w lesie, na łące, podczas pracy na działce lub spacerów w parkach,
- ☒ wirus jest przekazywany w ciągu kilku minut od ukąszenia przez zarażonego kleszcza,
- ☒ ukąszenie jest bezbolesne - silna kleszcza zawiera substancje łagodzące ból,
- ☒ wirus może znajdować się także w zakwaszonych, niepasteryzowanych produktach mlecznych,
- ☒ kleszcze są aktywne od marca do października.

JEŚLI PLANUJESZ JEDNĄ Z PONIŻSZYCH AKTYWNOŚCI:

W JEDNYM Z PONIŻSZYCH KRAJÓW:

AUSTRIA	ESTONIA	NIEMCY	SŁOWENIA
ALBANIA	FINLANDIA	NORWEGIA	SZWECJA
BIELORUŚ	FRANCJA	POLSKA	SZWAJCARIA
BOŚNIA	GRECJA	RUMUNIA	UKRAINA
CHORWACJA	LITWA	ROSLJA	WĘGRY
CZECHY	LOTWA	SERBIA	WŁOCHY
DANIA	MOŁDAWIA	SŁOWACJA	

TO JESTEŚ ZAGROŻONY KZM!

CZY WIESZ, ŻE ZAGROŻENIE KZM DOTYCZY CAŁEJ POLSKI?

Mapa opracowana na podstawie materiałów Państwowego Zakładu Higieny „ChOROBY ZAKAZNE I ZARAZKI W POLSCE” w latach 2009-2010, www.wzhy.gov.pl, silyczni 2012

GDZIE SZUKAĆ KLESZCZY?

Przede wszystkim w miejscach z deszczniejszą skórą:

- ☒ okolice pach, pachwin,
- ☒ doły łokciowe, kolanowe,
- ☒ szyja,
- ☒ okolice intymne,
- ☒ powieki,
- ☒ między palcami.

JAK PRAWIDŁOWO USUNĄĆ KLESZCZA?

- ☒ pęsetą – złapać przy samej skórze i zdecydowanym, lekkim „stuknięciem”, ruchem wyjąć,
- ☒ pompką próżniową zakupioną w aptece,
- ☒ ostatecznie – palcami, ale tylko w sytuacjach naprawdę koniecznych!

MIEJSCA PO KLESZCZU NALEŻY ZDEZYNFEKOWAĆ!

Smarowanie kleszcza masłem, kremem lub innym tłuszczem może spowodować wstrzyknięcie do ciała człowieka większej ilości materiału zakaźnego.

JAKIE SĄ OBJAWY KZM?

Objawy pojawiają się zazwyczaj w ciągu 4-28 dni po ukąszeniu przez zainfekowanego kleszcza.

KZM MA ZAZWYCZAJ DWUFAZOWY PRZEBIEG:

I FAZA:
w ciągu 7-14 dni od kontaktu z kleszczem: nieawarna grypopodobna objawy, co powoduje, że choroba w początkowym okresie może nie zostać prawidłowo zdiagnozowana. Następnie występuje okres bezobjawowy, po którym rozpoczyna się II faza choroby.

II FAZA:
zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu lub zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, mózgu i rdzenia kręgowego.

SPOŚRÓD WSZYSTKICH PACJENTÓW ZARAZONYCH WIRUSEM KZM OKOŁO:

- ☒ 30% nie rozwija klinicznych objawów przedmiotowych i podmiotowych,
- ☒ 30-50% doświadcza tylko I fazy choroby,
- ☒ do 30% pacjentów rozwija również II fazę choroby z zajęciem OUN (Ośrodkowego Układu Nerwowego).